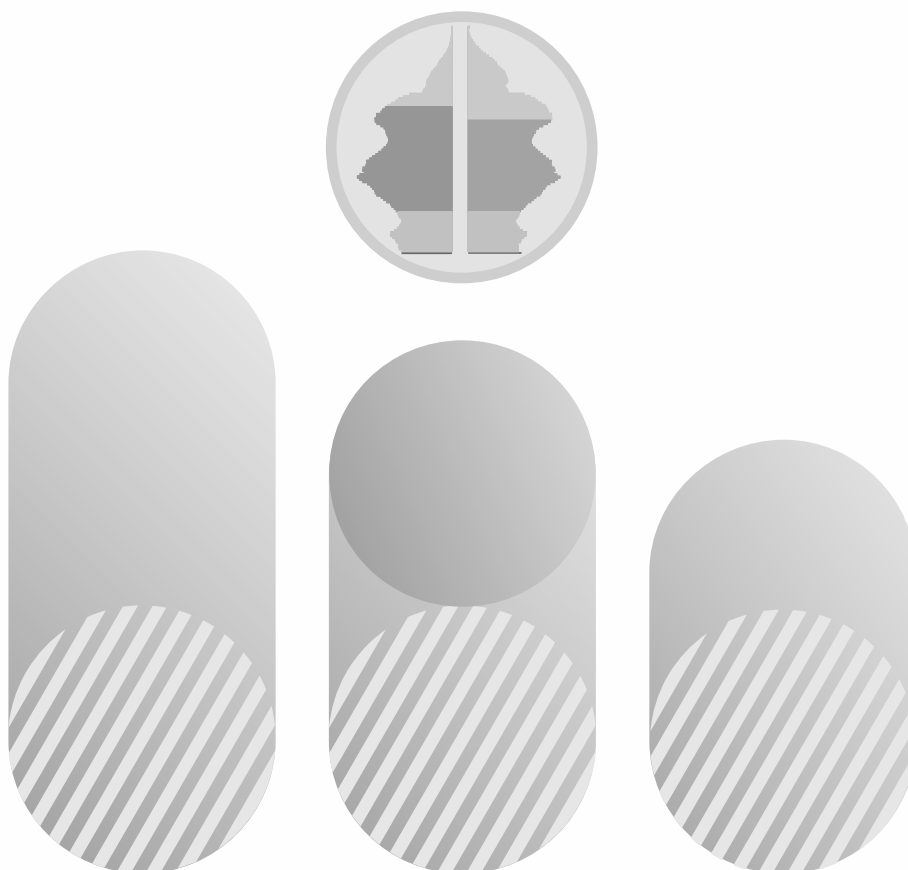

Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Population. Size and structure and vital statistics in Poland
by territorial division in 2018. As of December, 31

Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2018 r. Stan w dniu 31 XII

Population. Size and structure and vital statistics in Poland
by territorial division in 2018. As of December, 31

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Demograficznych
Statistics Poland, Demographic Department

Zespół autorski

Editorial team

Joanna Stańczak, Agnieszka Znajewska

Kierujący

Supervisor

Joanna Stańczak

Prace redakcyjne, opracowanie graficzne i tłumaczenie

Editorial work, graphics and translation

Departament Badań Demograficznych
Demographic Surveys Department

Prace projektowe i przetwarzanie danych

Data processing

Ośrodek Informatyki Statystycznej, US w Olsztynie
Statistical Computing Centre, Statistical Office in Olsztyn

Publikacja dostępna na stronie stat.gov.pl

Publication available on website stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

100lat

Główny
Urząd Statystyczny

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Przedmowa

Publikacja pt. „Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym” jest kolejną edycją opracowania zawierającego szczegółowe dane o liczbie i strukturze ludności Polski. Pozycja jest wydawana przez Główny Urząd Statystyczny od lat 70. ub. wieku w cyklach półrocznych (według stanu w dniu 30.06 oraz 31.12 każdego roku). Począwszy od edycji z 2017 r. publikacja ukazuje się wyłącznie w wersji elektronicznej. Taka formuła wydawnicza pozwoliła na rozszerzenie zakresu prezentowanych danych o informacje o ruchu naturalnym i migracjach w gminach.

Opracowanie przedstawia wyniki bilansu ludności, sporządzonego według **stanu w dniu 31.12.2018 r.** dla wszystkich jednostek podziału administracyjnego i terytorialnego kraju (tj. dla województw, powiatów oraz gmin w przekroju na tereny miejskie i wiejskie). Dodatkowo przedstawiono bilans wyprowadzony dla jednostek podziału statystycznego (NUTS 2016).

Publikacja zawiera:

- podstawowe informacje o zjawiskach demograficznych w 2018 r. oraz analizę zmian w liczbie i strukturze ludności;
- tablice przeglądowe (numeracja rzymska) z danymi o ruchu naturalnym i migracjach, w tym 1 tablica zawierająca dane demograficzne dla Polski (w podziale na miasta i wieś) w retrospekcji od 1950 r. oraz 5 tablic z danymi o ruchu naturalnym i migracjach za 2018 r. w podziale administracyjnym i terytorialnym;
- dane o liczbie i strukturze ludności w podziale na płeć i wiek – według stanu w dniu 31.12.2018 r., które zestawiono w 16 tablicach wynikowych (numeracja arabska) zawierających szczegółowe dane do poziomu gmin, w tym 3 tablice według podziału statystycznego (NUTS 2016).

Szersza informacja o trendach demograficznych znajdzie się w publikacji „Sytuacja demograficzna Polski do 2018 roku”, która ukaże się w lipcu br. w serii Analizy Statystyczne. Publikacja – w swojej drugiej części – będzie zawierała szczegółowe dane m.in. z zakresu małżeństw, rozwodów i separacji w retrospekcji sięgającej lat 50. ub. wieku i ich omówienie.

Inne powiązane zestawy danych z zakresu liczby i struktury ludności oraz dane szczegółowe dotyczące poszczególnych faktów ruchu naturalnego i migracji w Polsce są dostępne na stronie internetowej GUS (www.stat.gov.pl) – w Bazie Demografia (<http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/>) oraz w Banku Danych Lokalnych (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>), a także w zakładce Ludność (<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/>) – w Rocznikach Demograficznych i opracowaniach tematycznych.

Przekazując publikację wyrażamy nadzieję, że spełni ona oczekiwania Odbiorców. Jednocześnie prosimy o nadsyłanie uwag i komentarzy, które postaramy się uwzględnić w kolejnych edycjach.

Dorota Szaltys
Dyrektor
Departamentu Badań Demograficznych

Warszawa, kwiecień 2019 r.

Preface

Publication entitled "Population. Size and structure and vital statistics in Poland by territorial division" is the successive study containing the detailed data on the size and structure of population in Poland. This title is issued by the Statistics Poland since the 1970s in the series twice a year (population as of June 30 and December 31). Beginning with the edition from 2017 the publication appears exclusively in an electronic version. Such a publishing form allowed to extend the scope of the presented data with information on vital statistics and migration in gminas.

This study presents the results of population balance made as of **December 31, 2018** – for all units of administrative and territorial division of Poland (voivodships, powiats and gminas by urban and rural areas). Additionally the population balance data has been calculated for units of statistical division (NUTS 2016).

The study includes:

- basic information on demographic phenomena in 2018 and analysis of changes in the number and structure of the population;
- review tables (Roman numeration) containing detailed demographic data – including 1 table with data for Poland (broken down by urban/rural areas) in retrospective since 1950 and 5 tables with data on vital statistics and migration for 2018 in administrative and territorial division;
- the data on the size and structure of population by sex and age – as of December 31, 2018 – which were compiled in 16 result tables (Arabic numeration) containing detailed data on the level of gminas, as well as 3 tables built according to the statistical division (NUTS 2016).

More information on demographic trends will be presented in the publication "Demographic situation of Poland up to 2018" which will be released in July this year in the Statistical Analysis series. The publication – in its second part – will contain detailed data on marriages, divorces and separations in retrospect back to the 1950s and their overview.

Other related sets of information on the number and structure of population as well as details of vital statistics and migration in Poland are available on the Internet website (www.stat.gov.pl) – in the Demographic Databases (<http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/>), and in the Local Data Bank (<https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>), as well as in the Population Topic – in Demographic Yearbooks and thematic studies (<http://stat.gov.pl/en/topics/population/>).

Presenting this publication we hope that it will meet your requirements. At the same time we kindly ask to send any comments which we will take into account preparing the future issues of the publication.

Dorota Szaltys

Director

of the Demographic Surveys Department

Warsaw, April 2019

Przedmowa	3
Objaśnienia znaków umownych i ważniejszych skrótów	9
Synteza	10
Podstawowe informacje o przebiegu zjawisk demograficznych w 2018 r.	11
Uwagi metodologiczne	30

Tablice w tekście „Podstawowe informacje o przebiegu zjawisk demograficznych w 2018 r.”:

Tabl. 1. Ludność w wybranych latach	14
Tabl. 2. Ludność według województw w wybranych latach	14
Tabl. 3. Ludność według grup wieku w wybranych latach	16
Tabl. 4. Współczynnik obciążenia demograficznego w wybranych latach	18

Wykresy w tekście „Podstawowe informacje o przebiegu zjawisk demograficznych w 2018 r.”:

Wykres 1. Ruch naturalny i migracje w latach 1980-2018	11
Wykres 2. Ludność w miastach i na wsi w latach 1946-2018	13
Wykres 3. Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach	17
Wykres 4. Piramida wieku ludności (stan w dniu 31.12.2018 r.)	19

Spis tablic dostępnych w formacie Excel:

TABELE PRZEGLĄDOWE – ludność, ruch naturalny i migracje

- I. Podstawowe dane demograficzne dla lat 1950-2018
- II. Ludność, ruch naturalny oraz migracje ludności według województw w 2018 r.
- III. Ludność, ruch naturalny oraz migracje ludności według powiatów w 2018 r.
- IV. Ludność, ruch naturalny oraz migracje ludności według gmin w 2018 r.
- V. Ludność oraz wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2018 r.
- VI. Ludność, ruch naturalny oraz migracje ludności według makroregionów, regionów i podregionów (NUTS'2016) w 2018 r.

TABLICE WYNIKOWE – liczba i struktura ludności, stan w dniu 31.12.2018 r.

Dane w podziale administracyjnym i terytorialnym

1. Ludność według płci i wieku (Polska, miasta/wieś)
2. Ludność w województwach według płci (miasta/wieś)
3. Ludność w województwach według płci i wieku (miasta/wieś)

4. Powiaty według liczby mieszkańców i województw
5. Ludność w powiatach według płci (miasta/wieś)
6. Ludność w powiatach według płci i wieku (miasta/wieś)
7. Gminy według liczby mieszkańców i województw
8. Miasta według liczby mieszkańców i województw
9. Gminy według liczby ludności zamieszkałej na terenach wiejskich według województw
10. Gminy miejsko-wiejskie według liczby mieszkańców i województw
11. Ludność w województwach, powiatach i gminach według płci (miasta/wieś)
12. Ludność w gminach według płci i wieku i województw (miasta/wieś)
13. Zestawienie jednostek administracyjnych i terytorialnych

Dane w podziale statystycznym (NUTS 2016)

14. Ludność w makroregionach, regionach i podregionach według płci
15. Ludność w makroregionach, regionach i podregionach według płci i wieku
16. Ludność w makroregionach, regionach i podregionach według ekonomicznych grup wieku

CONTENTS

page

Preface	4
Symbols and main abbreviations	9
Executive summary	20
Basic information on demographic changes in 2018	21
Methodological notes	32

Tables in the text “Basic information on demographic changes in 2018”:

Table 1. Population in selected years	24
Table 2. Population by voivodships in selected years	24
Table 3. Population by selected age group in selected years	26
Table 4. Demographic dependency ratio in selected years	28

Charts in the text “Basic information on demographic changes in 2018”:

Chart 1. Vital statistics and migration in 1980-2018	21
Chart 2. Urban and rural population in 1946-2018	22
Chart 3. Population by economic age groups in selected years	27
Chart 4. The population age pyramid (as of December 31, 2018)	29

List of tables in Excel file:

REVIEW TABLES – population, vital statistics, migration

- I. Basic data on population size, vital statistics and migration in 1950-2018
- II. Population, vital statistics and migration of population by voivodships in 2018
- III. Population, vital statistics and migration of population by powiats in 2018
- IV. Population, vital statistics and migration of population by gminas in 2018
- V. Population and selected demographic indicators by voivodships in 2018
- VI. Population, vital statistics and migration of population by macroregions, regions and subregions (NUTS 2016) in 2018

RESULT TABLES – size and structure of population, as of December 31, 2018

Data by administrative and territorial division

1. Population by sex and age (Poland, urban/rural areas)
2. Population in voivodships by sex (urban/rural areas)
3. Population in voivodships by sex and age (urban/rural areas)

4. Powiats by number of inhabitants and voivodships
5. Population in powiats by sex (urban/rural areas)
6. Population in powiats by sex and age (urban/rural areas)
7. Gminas by number of inhabitants and voivodships
8. Towns by number of inhabitants and voivodships
9. Gminas by number of population living in rural areas by voivodships
10. Gminas of urban-rural areas by number of population and voivodships
11. Population in voivodships, powiats and gminas by sex (urban/rural areas)
12. Population in gminas by sex and age and voivodships (urban/rural areas)
13. List of administrative and territorial units

Data by statistical division (NUTS 2016)

14. Population in macroregions, regions and subregions by sex
15. Population in macroregions, regions and subregions by sex and age
16. Population in macroregions, regions and subregions by economic age group

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło
magnitude zero
- Znak 'x' - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe
not applicable

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

MAIN ABBREVIATIONS

- p.prom. - punkty promilowe
promile points
- p.proc. - punkty procentowe
percentage points
- m. - miasto (gmina miejska)
town (urban gmina)
- gm. w. - gmina wiejska
rural gmina
- gm. m-w. - gmina miejsko-wiejska
urban-rural gmina

Synteza

Obserwowane zmiany demograficzne wskazują, że od kilkunastu lat sytuacja ludnościowa Polski nie zmienia się istotnie – jest nadal trudna. W najbliższej perspektywie także nie należy oczekiwać znaczących zmian zapewniających stabilny rozwój demograficzny. Nadal niska liczba zawieranych małżeństw oraz obserwowane od ćwierćwiecza zmiany w trendzie dzietności będą miały negatywny wpływ także na przyszłą liczbę urodzeń, ze względu na zdecydowanie mniejszą w przyszłości liczbę kobiet w wieku rozrodczym. Zjawisko to dodatkowo jest potęgowane wysoką skalą emigracji Polaków za granicę (dotyczy to szczególnie emigracji czasowej ludzi młodych).

Trwający proces starzenia się ludności Polski będący wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia i dalszego trwania życia, jest pogłębiany przez niski poziom dzietności. Obecnie indeks starości wynosi 115, tj. na 100 „wnuczków” (dzieci w wieku 0-14 lat) przypada 115 „dziadków” (osób w wieku 65 i więcej lat), a różnica w wielkości tych populacji wynosi 867 tys. na niekorzyść dzieci (w miastach sięga 1,1 mln., a na terenach wiejskich nadal jest więcej dzieci – o 210 tys.). Indeks starości wzrasta z roku na rok (w 2017 r. wynosił 112), co w przyszłości będzie skutkowało zmniejszaniem się podaży pracy i utrudnieniami w systemie zabezpieczenia społecznego w wyniku wzrostu liczby i odsetka osób w starszym wieku.

Proces starzenia się ludności Polski jest zróżnicowany regionalnie – obecnie najmłodszą strukturą wieku charakteryzuje się woj. pomorskie. Miary starzenia się populacji są tam najkorzystniejsze, np. w 2018 roku mediana wieku mieszkańców tego województwa wyniosła niespełna 40 lat, wskaźnik starości (udział osób w wieku 65 lata i więcej) – 16,4%, a odsetek dzieci (0-14 lat) – 16,7% (dla przypomnienia parametry dla Polski to odpowiednio: prawie 41 lat, 17,5%, i 15,3%). Bardzo zbliżona struktura wieku cechuje także woj. małopolskie i wielkopolskie.

Z kolei województwami charakteryzującym się najmniej korzystnymi parametrami struktury wieku ludności są opolskie, świętokrzyskie i łódzkie, gdzie w 2018 r. wiek środkowy wyniósł 42-43 lata, wskaźnik starości 19-19,5%, a odsetek dzieci to około 14%. Bardzo podobne pod tym względem są także województwa śląskie i dolnośląskie.

Analiza zmian wielkości miar starości dla poszczególnych województw wskazuje, że na przestrzeni minionego ćwierćwiecza najszybsze tempo starzenia ludności miało miejsce w woj. opolskim oraz zachodniopomorskim i śląskim. Postęp procesu starzenia był jednym z najszybszych także w woj. warmińsko-mazurskim, chociaż nadal pozostaje ono jednym z najmłodszych w kraju. W najmniejszym stopniu zmieniły się od 1990 roku parametry demograficzne cechujące ludność woj. mazowieckiego, wielkopolskiego, lubelskiego, a nawet łódzkiego, którego mieszkańcy obecnie są określanii jako najstarsi w Polsce.

Proces starzenia się ludności postrzegany w wymiarze jednostkowym i społecznym stawia trudne wyzwania o wielopłaszczyznowym wymiarze, a więc nie tylko w sferze ekonomicznej, lecz również zdrowotnej i socjalnej. Polska, dla której prognozy rozwoju ludności są obecnie niesprzyjające, będzie musiała zmierzyć się ze wszystkimi problemami wynikającymi z niekorzystnych trendów demograficznych. Dotyczy to także regionów i mniejszych jednostek terytorialnych, szczególnie tych o najstarszej strukturze wieku mieszkańców, w których dodatkowo proces starzenia będzie się najbardziej pogłębiał.

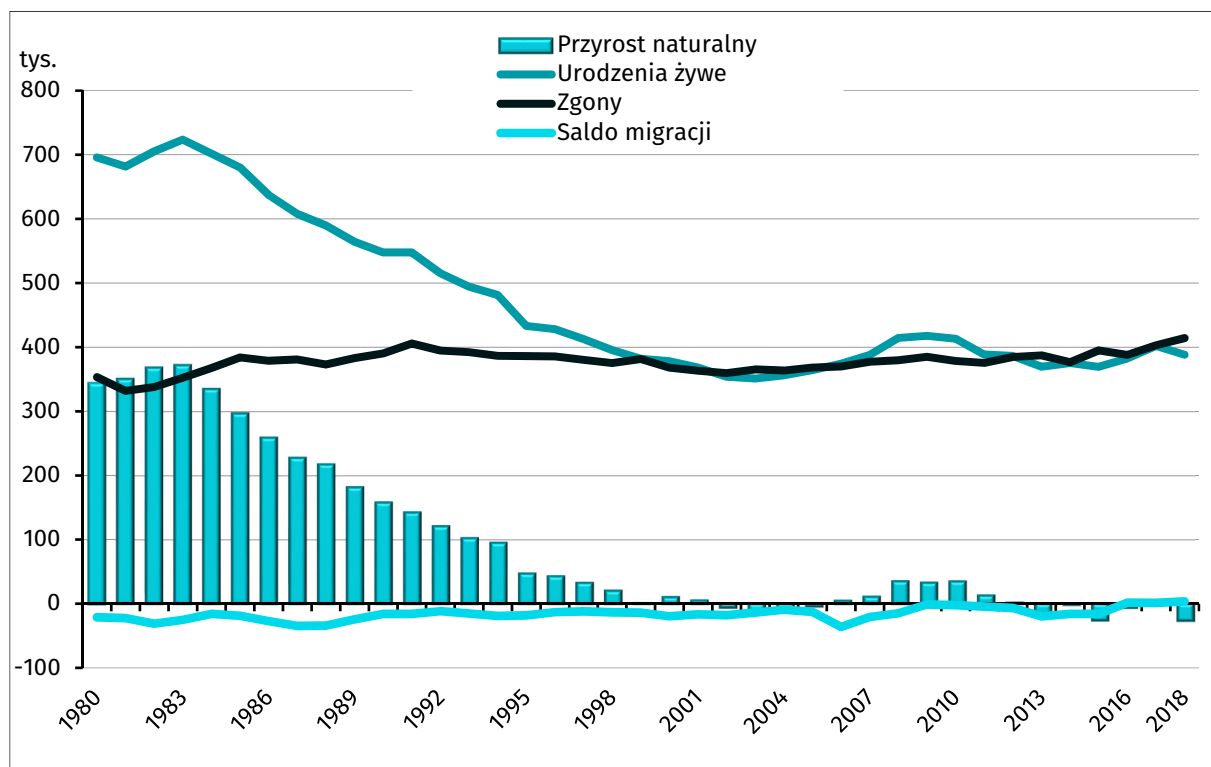
Podstawowe informacje o przebiegu zjawisk demograficznych w 2018 r.

Trendy demograficzne

W końcu 2018 r. liczba ludności Polski wyniosła 38411 tys., tj. o ok. 22 tys. mniej niż w końcu 2017 r. (w tym w I półroczu br. spadek wyniósł 20 tys. osób). Stopa ubytku rzeczywistego w minionym roku wyniosła -0,06%, co oznacza, że na każde 10 tys. ludności ubyło 6 osób (w 2017 r. odnotowano nieznaczny przyrost rzeczywisty 0,001%)¹.

Przebieg zjawisk demograficznych w 2018 roku nie uległ zmianie w stosunku do obserwowanego przez minione 7 lat. **Liczba ludności zmniejsza się począwszy od 2012 r.** (z wyjątkiem nieznacznego wzrostu – o niespełna 1 tys. – w 2017 r.). Na zmiany w liczbie ludności w ostatnich latach wpływ ma przede wszystkim przyrost naturalny, który pozostaje ujemny począwszy od 2013 r. (Wykres 1). W 2018 r. liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów o ok. 26 tys. Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 ludności) wyniósł -0,7; przed rokiem także był ujemny, ale bliski zeru (-0,02‰).

Wykres 1. Ruch naturalny i migracje w latach 1980-2018

¹ Wielkości dla podstawowych zjawisk demograficznych w retrospekcji (lata 1950-2018) znajdują się w Tabeli I (plik Excel).

W 2018 r. fakty ruchu naturalnego oraz migracji ludności przedstawiały się następująco:

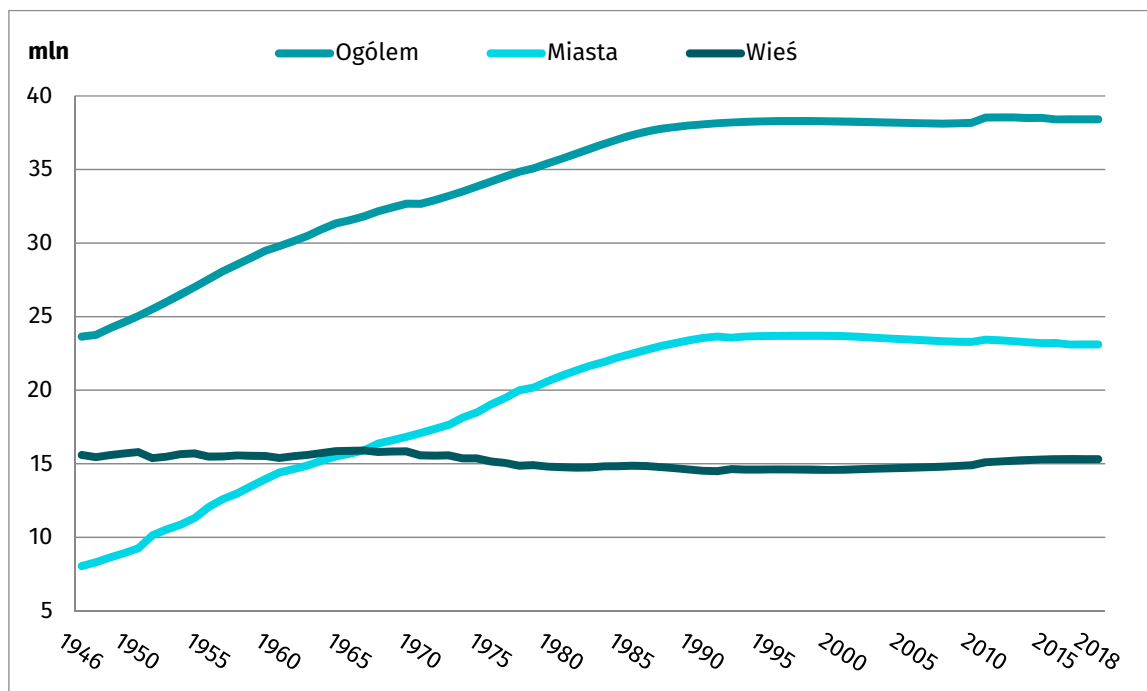
- zarejestrowano **388 tys. urodzeń żywych**. Po dwóch latach wzrostu liczba urodzeń spadła o prawie 14 tys. W stosunku do 2017 r. zmniejszył się też współczynnik urodzeń – o 0,4 p. prom. – do poziomu 10,1%. Na wsi rodzi się relatywnie więcej dzieci – w 2018 r. współczynnik urodzeń kształtował się tam na poziomie 10,4%, a w miastach 9,9%, co oznacza niższe natężenie odpowiednio o: 0,4 i 0,3 punktu promilowego (p. prom.) niż w 2017 r.;
- **zmarło ponad 414 tys. osób** – wzrost liczby zgonów w stosunku do 2017 r. wyniósł ponad 11 tys. Liczba zgonów wrasta drugi rok z kolei, a najwyższe natężenie notowane jest – każdorazowo – w I kwartale. Wzrósł także współczynnik zgonów – o 0,3 p. prom. i wyniósł 10,8%. Natężenie zgonów jest wyższe w miastach, tu odnotowano także większy wzrost w stosunku do poprzedniego roku – o 0,4 p. prom. do poziomu 11,1%, a na wsi o 0,2 p. prom. do 10,4%;
- w konsekwencji **przyrost naturalny** (różnica między liczbami urodzeń żywych i zgonów) był ujemny i wyniósł -26 tys. (w 2017 r. niespełna -1 tys.). Współczynnik kształtował się na poziomie -0,7‰, w stosunku do -0,02‰ w 2017 r. Oznacza to, że 2018 r., w wyniku ruchu naturalnego, na każde 10 tys. ludności kraju ubyło 7 osób. W miastach już od ponad 20 lat notowany jest ubytek naturalny (z wyjątkiem lat 2008-2011), który w 2018 r. wyniósł -26,6 tys. Na wsi przyrost naturalny jest nadal dodatni, ale coraz mniejszy – w minionym roku liczba urodzeń przewyższyła liczbę zgonów tylko o niespełna 0,6 tys.;
- pozytywnym zjawiskiem jest utrzymująca się niska **umieralność niemowląt**. Zmarło 1,5 tys. dzieci w wieku poniżej 1 roku życia. Współczynnik wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych był nieco niższy niż przed rokiem (o 0,2 p. prom.) i kształtował się na poziomie 3,8‰ (w miastach 3,6‰, na wsi 4,2‰);
- **zawarto nieco ponad 192 tys. związków małżeńskich** – podobnie jak w 2017 r. Także współczynnik małżeństw nie zmienił się i wyniósł 5,0‰; w miastach 5,0‰, na wsi 5,1‰. Natężenie zawierania małżeństw obserwowane na przestrzeni lat jest nieco wyższe na wsi;
- **rozwiodło się prawie 63 tys. par małżeńskich**, tj. o ponad 2 tys. mniej niż w 2017 r., a w przypadku kolejnych ok. 1,3 tys. małżeństw orzeczono separację (o 0,3 tys. mniej niż rok wcześniej). Współczynnik rozwodów wyniósł 1,6‰. Liczba rozwodów w miastach jest prawie 3-krotnie wyższa niż na wsi, a współczynnik prawie dwukrotnie – w 2018 r. w miastach rozwiodło się ponad 45 tys. małżeństw, współczynnik wyniósł 2,0‰. Z kolei liczba separacji w miastach jest ponad 2-krotnie wyższa niż wśród mieszkańców wsi;
- **migracje wewnętrzne** – prawie 450 tys. osób zmieniło adres stałego zamieszkania przeprowadzając się do innej gminy – o 50 tys. więcej niż w 2017 r. Od kilkunastu lat, w wyniku migracji wewnętrznych tereny wiejskie zyskują nowych mieszkańców – w 2018 r. dodatnie saldo dla wsi wyniosło ponad 28 tys. osób;
- **migracje zagraniczne** są drugim obok ruchu naturalnego elementem wpływającym na ogólną liczbę ludności Polski. Z danych pochodzących z rejestru PESEL wynika, że saldo migracji zagranicznych na pobyt stały osiągnęło w 2018 r. wartość +3,6 tys. osób, co oznacza, że liczba emigracji była mniejsza od liczby imigracji. Na pobyt stały zameldowano ponad 15 tys. osób mających poprzednio stałe miejsce zamieszkania za granicą, z kolei wyjazd na pobyt stały za granicę zgłosiło niespełna 12 tys. osób. Nadal trudno jest ocenić, czy i w jakim stopniu saldo migracji na pobyt stały zmieniło się z ujemnego (występującego nieprzerwanie w latach 1960-2014) na dodatnie, czy jest efektem braku kompletności danych o emigracji na pobyt stały, rejestrowanych przez biura ewidencji poszczególnych gmin i w konsekwencji przez rejestr PESEL².

² Jedną z przyczyn może być fakt wprowadzenia w 2015 r. zmian we wzorach formularzy meldunkowych. W miejsce obowiązującego do tej pory wspólnego wzoru, dotyczącego zarówno wymeldowania pod inny adres w kraju, jak i za granicę, wprowadzono dwa – osobny na kraj oraz drugi – na stały wyjazd za granicę. Mogło to powodować, że osoby

Liczba i struktura ludności

Jak wspomniano wcześniej, w 2018 r. w wyniku ruchu naturalnego i migracji odnotowano **spadek liczby ludności o 22 tys. osób**, a stopa ubytku wyniosła 0,06% (na 10 tys. ludności ubyło 6 osób). **Spadek ten dotyczył wyłącznie miast**. Na skutek dodatniego przyrostu naturalnego i salda migracji (szczególnie wewnętrznych) liczba ludności zamieszkującej tereny wiejskie wzrosła o 20 tys. do wielkości 15344 tys. W miastach liczba mieszkańców zmniejszyła się o 42 tys. do 23067 tys.³ W 2018 r. stopa przyrostu rocznego na wsi wyniosła 0,13%, a ubytek w miastach sięgnął -0,18%.

Wykres 2. Ludność w miastach i na wsi w latach 1946-2018

Należy podkreślić, że kierunek zmian liczby ludności w miastach i na wsi jest niezmienny, tj. od końca lat 90. ub. wieku maleje liczba ludności w miastach i rośnie na wsi – szczególnie w gminach podmiejskich skupionych wokół dużych miast (Wykres 2, Tablica 1). Obserwowane w 2018 r. zmiany w liczbie i rozmieszczeniu ludności nie wpłynęły także na gęstość zaludnienia, nadal na 1 km² powierzchni mieszkają 123 osoby; w miastach około 1047 (o 7 mniej niż w poprzednim roku), a na terenach wiejskich 53.

wyjeżdżające na stałe za granicę podczas wymeldowywania wypełniły niewłaściwy formularz, zatem taki fakt nie mógł być uwzględniony w statystykach jako emigracja.

Dodatkowo, w ostatnich latach było zapowiadane (w tym szeroko w mediach) zniesienie obowiązku meldunkowego. Fakt ten oraz brak adresu w dowodach osobistych mogły stworzyć wrażenie, że nie ma potrzeby zgłaszania w gminach zmiany miejsca zamieszkania. Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności nadal istnieje obowiązek dokonywania zameldowania (w przypadku przyjazdu z zagranicy lub zmiany miejsca zamieszkania w kraju – zarówno na pobyt stały jak i czasowy) oraz wymeldowania (w przypadku wyjazdu za granicę na stałe, a także na pobyt czasowy).

³ W 2018 r. przyrost rzeczywisty liczby ludności na wsi (wynikający z ruchu naturalnego i migracji) wyniósł ponad 30 tys. osób, ale na skutek zmian administracyjnych (powstały nowe miasta) część tego przyrostu została przesunięta do ludności miejskiej. Z kolei w miastach ubytek rzeczywisty wyniósł prawie -53 tys., ale dzięki zmianom administracyjnym został zniwelowany do -42 tys.

Tabl. 1. Ludność^a w wybranych latach

Wyszczególnienie	Ludność w tysiącach (stan w dniu 31.12)					Średnioroczne tempo przyrostu (ubytku) ludności w %				
	1990	2000	2010	2017	2018	1990	2000	2010	2017	2018
Ogółem	38073,0	38254,0	38529,9	38433,6	38411,1	0,22	-0,02	0,08	0,00	-0,06
Miasta	23546,0	23670,3	23429,1	23109,3	23067,2	0,69	-0,13	-0,06	-0,09	-0,18
Wieś	14527,0	14583,7	15100,8	15327,3	15343,9	-0,53	0,14	0,31	0,14	0,13

a Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla lat 1990 i 2000 – NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

Zróżnicowanie terytorialne

W 2018 r. **liczba ludności zwiększyła się w 4 województwach** (Tabl. 2). Największy przyrost miał miejsce w woj. pomorskim (stopa przyrostu wyniosła 0,40%) i mazowieckim (0,35%), następnie w małopolskim (0,27%) oraz wielkopolskim (0,14%). W woj. pomorskim wzrost liczby ludności dotyczył przede wszystkim terenów wiejskich (o 1,01%), natomiast w wielkopolskim zmalała liczba mieszkańców miast.

Wszystkie te województwa notują dodatni zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji. Przy czym, w przypadku woj. mazowieckiego, wzrost liczby ludności wynika przede wszystkim z wysokiego salda migracji, w wielkopolskim główną rolę odgrywa przyrost naturalny, a w pomorskim i małopolskim duży wpływ mają oba czynniki. Przyrost ludności w tych województwach jest obserwowany od początku bieżącego stulecia.

Tabl. 2. Ludność według województw w wybranych latach

Województwa	Ludność w tysiącach stan w dniu 31.12				Średnioroczne tempo przyrostu (ubytku) ludności w %			
	2000	2010	2017	2018	2000	2010	2017	2018
Polska	38254,0	38529,9	38433,6	38411,1	-0,02	0,08	0,00	-0,06
Dolnośląskie	2912,2	2917,2	2902,5	2901,2	-0,17	0,04	-0,04	-0,05
Kujawsko-pomorskie	2067,8	2098,7	2082,9	2077,8	-0,05	0,02	-0,05	-0,25
Lubelskie	2206,2	2178,6	2126,3	2117,6	-0,13	-0,24	-0,33	-0,41
Lubuskie	1008,5	1023,2	1016,8	1014,5	0,05	0,10	-0,05	-0,22
Łódzkie	2627,8	2542,4	2476,3	2466,3	-0,36	-0,29	-0,36	-0,40
Małopolskie	3222,4	3336,7	3391,4	3400,6	0,35	0,36	0,27	0,27
Mazowieckie	5115,0	5267,1	5384,6	5403,4	0,05	0,40	0,35	0,35
Opolskie	1070,6	1017,2	990,1	986,5	-0,34	-0,25	-0,30	-0,36
Podkarpackie	2101,4	2127,9	2129,1	2129,0	0,12	0,08	0,07	-0,01
Podlaskie	1210,7	1203,4	1184,5	1181,5	-0,13	-0,12	-0,18	-0,25
Pomorskie	2172,3	2275,5	2324,3	2333,5	0,28	0,45	0,37	0,40
Śląskie	4768,7	4634,9	4548,2	4533,6	-0,37	-0,10	-0,24	-0,32
Świętokrzyskie	1302,7	1282,5	1247,7	1241,5	0,01	-0,32	-0,41	-0,50
Warmińsko-mazurskie	1427,5	1453,8	1433,9	1429,0	0,19	0,01	-0,17	-0,35
Wielkopolskie	3345,3	3446,7	3489,2	3494,0	0,17	0,32	0,22	0,14
Zachodniopomorskie	1697,9	1723,7	1705,5	1701,0	0,06	-0,01	-0,15	-0,26

Najwyższy przyrost naturalny jest obserwowany od lat w woj. pomorskim – w 2018 r. wyniósł on 1,8‰, kolejnym w minionym roku było pod tym względem woj. małopolskie (1,6‰) – województwa te cechuje jedna z najwyższych rodności i jednocześnie stosunkowo niska umieralność. Z kolei woj. mazowieckie notuje od lat najwyższe saldo stałych migracji wewnętrznych i zagranicznych (o natężeniu 3,1‰ w 2018r.) oraz jedno z wyższych natężenie urodzeń.

W 12 województwach liczba mieszkańców zmniejsza się. Od kilkunastu lat dotyczy to województw: łódzkiego, opolskiego, lubelskiego, śląskiego i podlaskiego. Od 2010 r. dołączyły do nich jeszcze świętokrzyskie i zachodniopomorskie, a obecnie – podkarpackie, w którym do 2017 r. występował dodatni przyrost rzeczywisty. Od kilku lat największy ubytek liczby ludności ma miejsce w woj. świętokrzyskim – w 2018 r. było to -0,50%. Występuje tu najwyższy (po łódzkim) współczynnik ubytku naturalnego wynoszący -3,1‰ oraz jeden z najwyższych współczynnik ujemnego salda migracji wewnętrznych na pobyt stały (-2,0‰).

Płeć

W ogólnej liczbie ludności⁴ Polski (ok. 38411 tys. w końcu 2018 r.) **udział kobiet** stanowi niezmiennie **prawie 52%. Na 100 mężczyzn przypada ich 107** (w miastach 111, na wsi 101) i wielkości te nie zmieniają się od kilkunastu lat. Współczynnik feminizacji jest zróżnicowany ze względu na wiek. W 2018 r. wśród ludności do 49 roku życia notowano liczebną przewagę mężczyzn – ponieważ rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek na 100 mężczyzn w tej grupie wieku przypadało niespełna 97 kobiet. Następnie, z powodu nadumieralności mężczyzn, relacja ta ulega odwróceniu – dla grupy osób w wieku 50 i więcej lat współczynnik feminizacji obecnie wynosi 126, przy czym w najstarszych rocznikach wieku (75 lat i więcej) na 100 mężczyzn przypada średnio 196 kobiet. Jak wspomniano jest to wynik dłuższego trwania życia kobiet, ale na przestrzeni lat parametry te zmieniają się. Wiek występowania nadwyżki liczby mężczyzn przesuwają się, np. w 2000 r. granicą były 42 lata. Zmniejszają się też same wartości wskaźników – w 2000 r. współczynnik feminizacji dla wieku 75 i więcej lat wynosił 213.

Wśród mieszkańców wsi przewaga liczebna kobiet następuje dopiero począwszy od wieku 64 lat, w miastach już od 41 roku życia. W tym przypadku dodatkowym czynnikiem wpływającym na takie kształtowanie się wskaźników jest migracja kobiet ze wsi do miast.

Wiek

W końcu 2018 roku statystyczny mieszkaniec Polski miał przeciętnie prawie **41 lat (mediana wieku)**. Dla mężczyzn parametr ten wyniósł ponad 39 lat, kobiety są starsze (w wyniku dłuższego trwania życia) i mają średnio prawie 43 lata. Mieszkańcy wsi są młodszy od mieszkających w miastach, ich średni wiek to 39 lat, w miastach – o 3 lata więcej, tj. 42 lata. W wyniku wydłużania się trwania życia, a także zmian w strukturze wieku ludności mediana wieku rośnie z roku na rok – od 2000 roku wzrosła o ponad 5 lat, a od początku lat 90-tych ub. wieku – o ponad 8 lat.

Rezultatem przemian w procesach demograficznych, a przede wszystkim depresji urodzeniowej obserwowanej na przestrzeni minionego ponad ćwierć wieku, są zmiany w liczbie i strukturze ludności według wieku (Tabl. 3), tj. obserwowany do 2015 r. spadek liczby i odsetka dzieci (0-14 lat) oraz nieprzerwany wzrost grupy osób w starszym wieku (65 lat i więcej).

⁴ W prezentowanym bilansie liczby i struktury ludności Polski uwzględnione zostały także osoby, które czasowo wyemigrowały za granicę. Jednocześnie w bilansie ludności nie zostali uwzględnieni imigranci przebywający w Polsce czasowo – bez względu na formalno-prawny status ich pobytu oraz na okres przebywania w Polsce (patrz uwagi metodologiczne, pkt 3).

W 2018 r. **liczba dzieci w wieku poniżej 15 lat** wyniosła prawie 5,9 mln, tj. wzrosła o 41 tys. w stosunku do poprzedniego roku. Liczba dzieci nieznacznie rośnie, ponieważ trzeci z kolei rok liczba urodzeń przewyższa liczbę 14-latków opuszczających grupę dzieci. W konsekwencji udział grupy 0-14 lat w populacji Polski nieco się zwiększył i wyniósł 15,3%. Najniższy, wynoszący 15% udział tej grupy ludności miał miejsce w latach 2015-2016; w 2000 r. dzieci stanowiły jeszcze prawie 1/5 mieszkańców Polski, a w 1990 r. – 25%.

Niezmiennie rośnie **grupa osób w wieku 65 lat i więcej** – w 2018 r. zwiększyła się o 212 tys. osób do wielkości ponad 6,7 mln. Udział ludności tej grupy wieku w ogólnej populacji jest określany wskaźnikiem starości i w 2018 r. wyniósł 17,5% (w 1990 r. osoby w starszym wieku stanowiły 10% ludności). Obserwowany z roku na rok wzrost tej populacji wynika z zasilania grupy w starszym wieku przez coraz liczniejsze roczniki osób urodzonych w latach 50. ub. wieku. Z powodu tych przesunięć w strukturze wieku ludności od kilku lat zmniejsza się liczba i odsetek osób w tzw. wieku dorosłym (15-64 lata).

Tabl. 3. Ludność według grup wieku w wybranych latach^a

Grupy wieku	1990	2000	2010	2017	2018	1990	2000	2010	2017	2018
	w tysiącach					w %				
Ludność ogółem	38073	38254	38530	38434	38411	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Biologiczne grupy wieku										
0-14 lat	9495	7294	5856	5824	5865	24,9	19,1	15,2	15,2	15,3
15-64 lata	24705	26234	27484	26089	25814	64,9	68,5	71,3	67,9	67,2
65 i więcej lat	3873	4726	5190	6520	6732	10,2	12,4	13,5	17,0	17,5
Ekonomiczne grupy wieku										
przedprodukcyjnym (0-17 lat)	11286	9333	7243	6921	6936	29,6	24,4	18,8	18,0	18,1
produkcyjnym (18-59/64)	21898	23261	24831	23518	23270	57,5	60,8	64,4	61,2	60,6
mobilnym (18-44)	15447	15218	15424	14860	14676	40,6	39,8	40,0	38,7	38,2
niemobilnym (45-59/64)	6452	8043	9407	8658	8594	16,9	21,0	24,4	22,5	22,4
poprodukcyjnym (60/65 lat+)	4889	5660	6456	7995	8206	12,9	14,8	16,8	20,8	21,4

a Stan w dniu 31.12 każdego roku. Dane zostały opracowane przy uwzględnieniu wyników spisów powszechnych: dla lat 1990 i 2000 – NSP 2002, od 2010 r. – NSP 2011.

Podobne zmiany mają miejsce w przypadku **ekonomicznych grup wieku** (Tabl. 3 i Wykres 3). Liczba **dzieci i młodzieży (0-17 lat)** zmniejszała się sukcesywnie do 2016 r. W 2017 r. wzrosła o 25 tys., a w 2018 r. o kolejne 15 tys. do nieco ponad 6,9 mln. Nadal jest to o ponad 4 mln mniej niż w 1990 r. oraz 2,4 mln mniej niż w 2000 r. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wynosi obecnie 18,1% (wobec 29% w 1990 r. i ponad 24% w 2000 r.). Występuje tu wyraźne zróżnicowanie między miastem i wsią sięgające prawie 3 p.proc. – wśród ludności mieszkającej na wsi udział dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat wynosi 19,6%, a w miastach 17%.

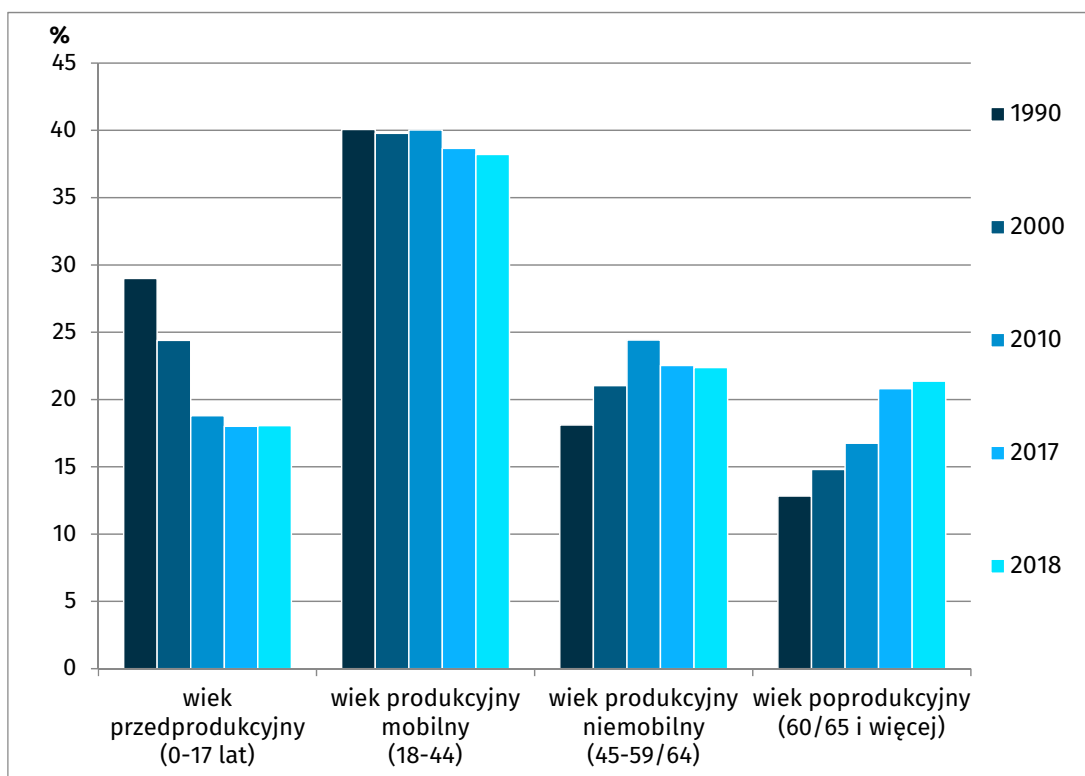
Istotne różnice w tym względzie występują także między województwami. Najmłodsze, tj. o najwyższym udziale dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności są pomorskie i wielkopolskie (ponad 19%), a najniższy odsetek tej grupy ludności charakteryzuje woj. opolskie – poniżej 16%.

Wśród ludności w **wieku produkcyjnym** w latach 2000-2009 obserwowano duże przyrosty wynikające z wchodzenia w ten wiek osób urodzonych w okresie wyżu demograficznego z pierwszej połowy lat 80. ub. wieku. Intensywnie rosta zarówno liczebność, jak i udział tej grupy w ogólnej populacji. Od 2010 r. odsetek grupy osób w wieku produkcyjnym obniża się i w 2018 r. osiągnął poziom 60,6%. Wielkość tej populacji

wyniosła 23,3 mln – o 248 tys. mniej niż rok wcześniej. Ubytek ten wynika z procesu starzenia i przesuwania licznych roczników osób urodzonych w latach 50. XX w. (w okresie wyżu kompensacyjnego) do grupy wieku poprodukcyjnego oraz z coraz mniejszej liczebności 18-latków, zasilających wiek produkcyjny. Od 2010 r. liczba ludności w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o ponad 1,5 mln osób.

Maleją zarówno liczba i odsetek ludności w wieku produkcyjnym-niemobilnym, której udział w 2018 r. wyniósł 22,4%, jak i liczba i udział ludności w wieku produkcyjnym-mobilnym, który w latach 1990-2014 oscylował wokół 40%, a w końcu 2018 r. wyniósł 38,2%.

Wykres 3. Ludność według ekonomicznych grup wieku w wybranych latach

Regiony Polski nie są istotnie zróżnicowane pod względem odsetka potencjalnych zasobów pracy – różnica sięga niespełna 3 p.proc. Największym udziałem wyróżniają się woj. opolskie i podkarpackie i warmińsko-mazurskie (w 2018 r. ok. 62% to ludność w wieku produkcyjnym) oraz duże miasta i aglomeracje miejskie, a najmniejszym woj. łódzkie i mazowieckie (poniżej 60%).

Przyspieszeniu ulega natomiast proces starzenia się ludności Polski. Wskazują na to tendencje zmian dotyczące udziału ludności w **wieku poprodukcyjnym** (kobiety – 60 lat i więcej, mężczyźni – 65 i więcej). W latach 2000-2018 liczebność tej zbiorowości zwiększyła się o ponad 2,5 mln do wielkości 8,2 mln, a jej odsetek wzrósł w tym okresie z niespełna 15% do ponad 21%. W przypadku tej grupy wieku różnica udziałów w ogólnych populacjach miast i wsi wynosi aż 5 punktów procentowych. W 2018 r. w miastach odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększył się do ponad 23%, a na terenach wiejskich do ponad 18%. Nieznacznie mniejsze jest zróżnicowanie regionalne – najstarsze w 2018 r. było woj. łódzkie z prawie 24% udziałem osób w wieku poprodukcyjnym, a najmniejszy odsetek (19,8%) odnotowano w woj. warmińsko-mazurskim i podkarpackim.

Na zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym wpływ ma wzrost liczebności **grupy osób w sędziwym wieku (80 i więcej lat)**. W 2000 r. grupa osób osiągnąca taki wiek liczyła 774 tys. (2% ogółu ludności), a w 2018 r. już prawie 1,7 mln i stanowi 4,3% ogólnej populacji Polski. Ponad dwukrotny wzrost w tym okresie wynika głównie z wydłużania dalszego trwania życia. Zdecydowanie więcej osób najstarszych mieszka w miastach, w 2018 r. stanowiły one 4,6% mieszkańców, a na wsi 4%. Także w tym przypadku występuje istotne zróżnicowanie terytorialne. Największy odsetek seniorzy stanowią w woj. podlaskim i świętokrzyskim – ok. 5% w 2018 r., a także w woj. łódzkim i opolskim (4,8%); najmniejszy udział notuje woj. wielkopolskie – 3,7% w mininym roku oraz lubuskie i warmińsko-mazurskie (3,8%).

Mężczyźni żyją znacząco krócej niż kobiety, stąd grupa osób w sędziwym wieku jest silnie zróżnicowana ze względu na płeć. Zbiorowość jest zdominowana przez kobiety, których udział to prawie 70% osób w sędziwym wieku (podobnie w miastach i na wsi). Wśród mężczyzn seniorzy stanowią niespełna 3% ludności, a wśród kobiet prawie 6%.

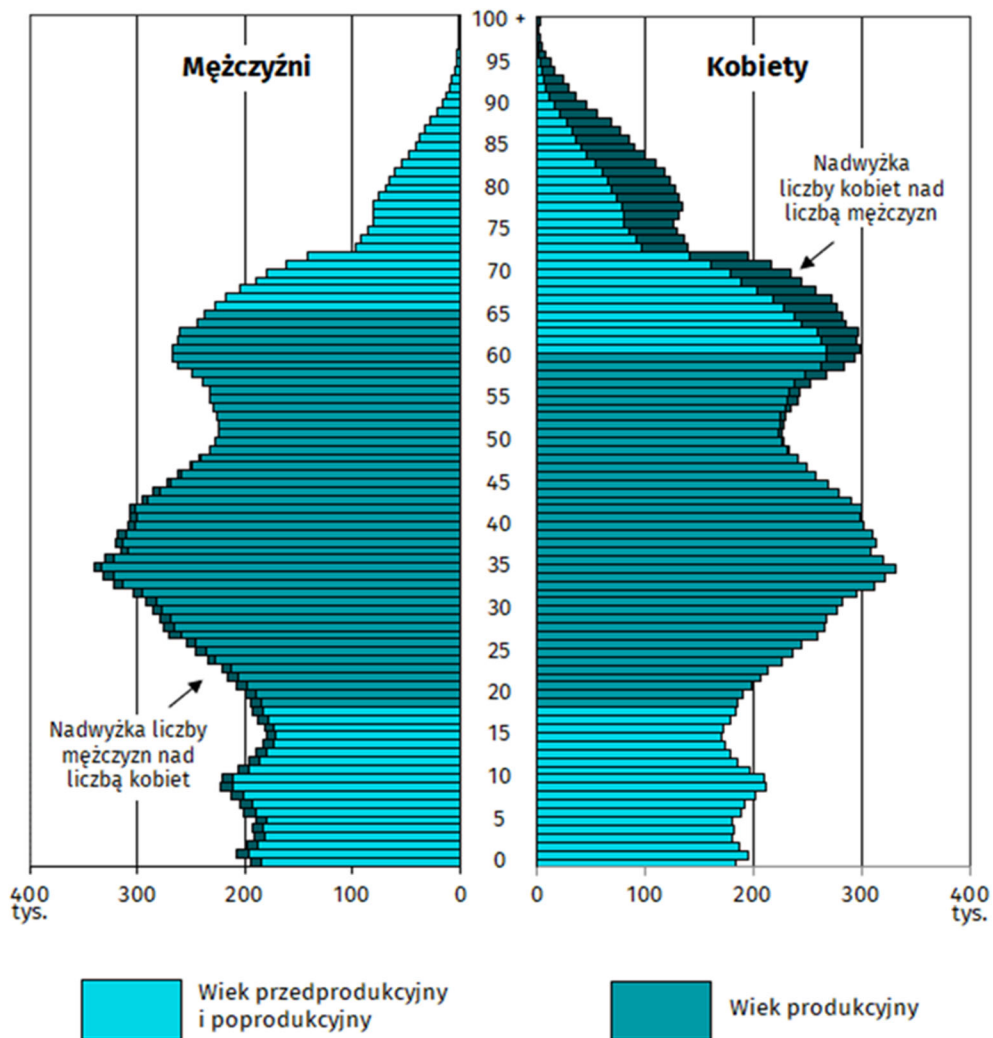
Tabl. 4. Współczynnik obciążenia demograficznego w wybranych latach
(ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2010	2017	2018
Ogółem	74	68	64	55	63	65
Przedprodukcyjny (0-17 lat)	52	45	40	29	29	30
Poprodukcyjny (60/65 lat+)	22	23	24	26	34	35

Miarą określającą relacje między poszczególnymi ekonomicznymi grupami wieku ludności jest **współczynnik obciążenia**, obrazujący liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym (Tabl. 4). Współczynnik obciążenia rośnie od kilku lat – w 2018 r. wyniósł 65 wobec 55 w 2010 r. Jednakże bardziej istotne niż wartość ogólnego współczynnika są **proporcje wskaźników cząstkowych** (rozpatrywane odrębnie relacje liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz liczby osób w wieku poprodukcyjnym do zbiorowości w wieku produkcyjnym). Analiza wskaźników cząstkowych wskazuje na niekorzystne zmiany w obydwu rozpatrywanych grupach.

Wskaźnik obciążenia dla osób w wieku przedprodukcyjnym od kilku lat pozostaje praktycznie bez zmian, natomiast rośnie dla wieku poprodukcyjnego. W 2018 r. na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 30 osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast w wieku poprodukcyjnym – aż 35 osób. Oznacza to, że udział potencjalnych przyszłych zasobów pracy jest mniejszy niż udział tych, którzy rynek pracy już teoretycznie opuścili. Odwrócenie proporcji występuje od pięciu lat. Jeszcze w 2010 r. cząstkowe współczynniki kształtowały się na poziomie 29 i 26, ale w latach wcześniejszych relacje były jeszcze korzystniejsze – w 2000 r. wynosiły odpowiednio 40 i 24, a na początku lat 90. XX w. – 52 i 22.

Wykres 4. Piramida wieku ludności (stan w dniu 31.12.2018 r.)

Szczegółowe tablice wynikowe są dostępne w postaci plików Excel (patrz Spis treści)

Executive summary

The recently observed demographic changes suggest that for over a dozen years the demographic situation of Poland does not change significantly – still is disadvantageous. In the nearest future, no any considerable changes should be expected to guarantee a stable demographic development. The low number of marriages and the changes in the fertility trend observed over the quarter of a century will have a negative impact on the future number of birth as well, due to the significantly lower number of women at reproductive age in the future. This phenomenon is further compounded by the high scale of Poles emigration abroad (especially the temporary emigration of young persons).

The ongoing process of population ageing in Poland resulting from a positive phenomenon of an increasing life expectancy is intensified by the low fertility rate. Currently, the old age index is 115, i.e. for 100 "grandchildren" (aged 0-14), there are 115 "grandparents" (aged 65 and over), and the difference in the size of these populations is 867 thousand. to the disadvantage of children (in cities it reaches 1.1 million, and in rural areas there are still more children – 210 thousand). The old age index increases year by year (in 2017 it was 112), it in the future, this will cause a decrease in the supply of labour force on the labour market and difficulties in the social security system due to an increase in the number and percentage of elderly persons.

The process of ageing of the Polish population varies by region – currently, the youngest age structure is represented in Pomorskie voivodship. Measures in the scope of population ageing are the most favourable there, e.g. in 2018 median age of the inhabitants it amounted to less than 40 years, the old age index (share of people aged 65 and more) – 16.4%, and the percentage of children (0-14 years) is 16.7% (for reminder, the parameters for Poland are – almost 41 years, 17.5%, and 15.3%). A very similar age structure is also characteristic for Małopolskie and Wielkopolskie voivodships.

In turn, voivodships characterized by the least favorable parameters of the population age structure are Opolskie, Świętokrzyskie and Łódzkie, where – in 2018 – the median age was 42-43 years, the old age index – 19-19.5%, and the percentage of children is about 14% – very similar situation is also observed in Śląskie and Dolnośląskie voivodships.

Analysis of the changes the size of old age measures for particular voivodships shows that during the last 25 years, the fastest population ageing rate has been observed in Opolskie, Zachodniopomorskie and Śląskie voivodships. The process of worsening of the parameters was also one of the fastest in Warmińsko-mazurskie voivodship – although it is still one of the youngest voivodships. In turn, the demographic parameters for the following voivodships have changed the least since 1990: Mazowieckie, Wielkopolskie, Lubelskie and even Łódzkie – whose inhabitants are currently considered as the oldest in Poland.

The aging process of the population perceived in the individual and social dimension puts difficult challenges with a multifaceted dimension, and thus not only in the economic, but also in the health and social spheres. Poland, for which the population development projections are currently unfavorable, will have to face all the problems resulting from unfavorable demographic trends. This also concerns to regions and smaller territorial units – especially those with the oldest age structure of inhabitants, in which the aging process will also deepen the most.

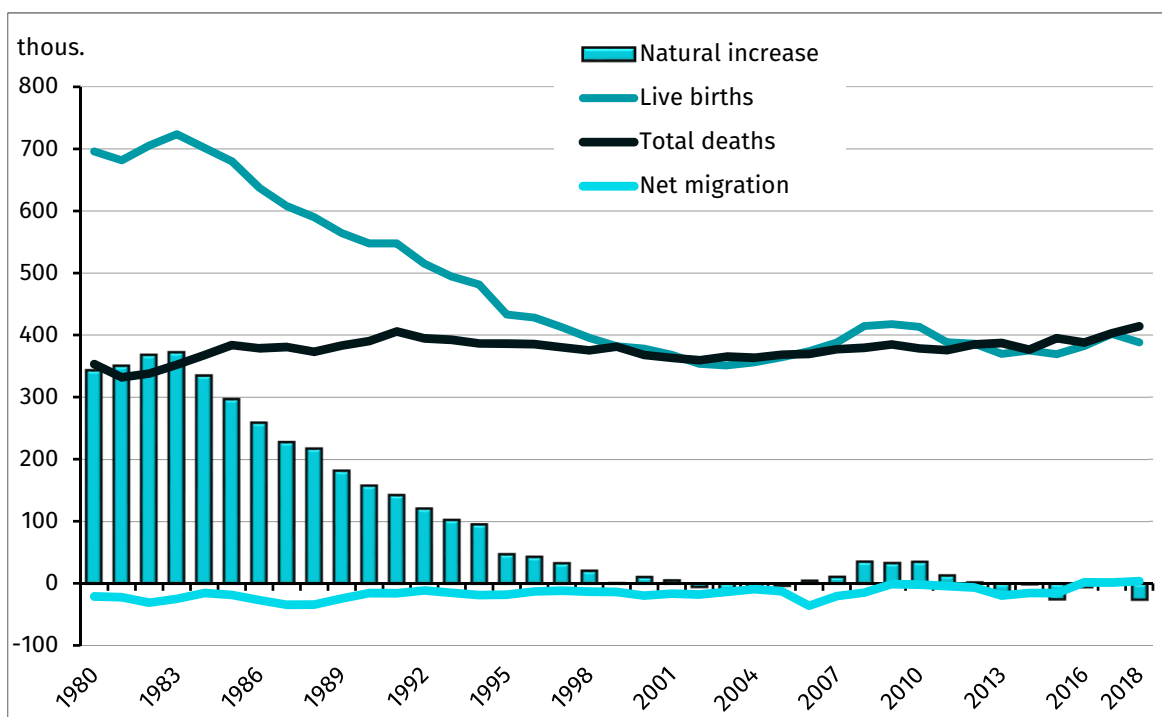
Basic information on demographic changes in 2018

Demographic trends

By the end of 2018, the population of Poland was 38 million 411 thous. persons, i.e. about 22 thous. less than in the end of 2017 (in the first half of this year the decline was 20 thous. people). The annual population loss rate in the past year amounted -0.06%, which means there was 6 persons less per each 10 thousand Polish inhabitants (in 2017 there was slight positive growth rate - 0.001%)⁵.

The course of demographic phenomena in 2018 has not changed in relation to the one observed over the past 7 years. **Population is decreasing starting from 2012** (except for a slight increase - by almost 1 thous. - in 2017). The changes in the population in recent years are mainly due to the natural increase, which remains negative since 2013 (Chart 1). In 2018, the number of births was lower than the number of deaths by about 26 thous. The rate of natural increase (per 1000 population) was -0.7; a year ago was also negative, but close to zero (-0.02‰).

Chart 1. Vital statistics and migration in 1980-2018

In 2018, data on the vital statistics and migration of population were as follows:

- **388 thous. of live births** were registered. After two years of growth, the number of births fell by almost 14 thous. In relation to 2017, the birth rate also decreased by 0.4 promille points (prom. p.) to the level 10.1‰. There are relatively more children born in the rural areas. In 2018 the birth rate there was

⁵ The sizes for basic phenomena and demographic measures in retrospection (1950-2018) can be found in Table I (Excel file).

at 10.4‰, and in the urban areas 9.9‰ – this is the intensity lower by 0.4 and 0.3 prom. p., respectively, than in 2017;

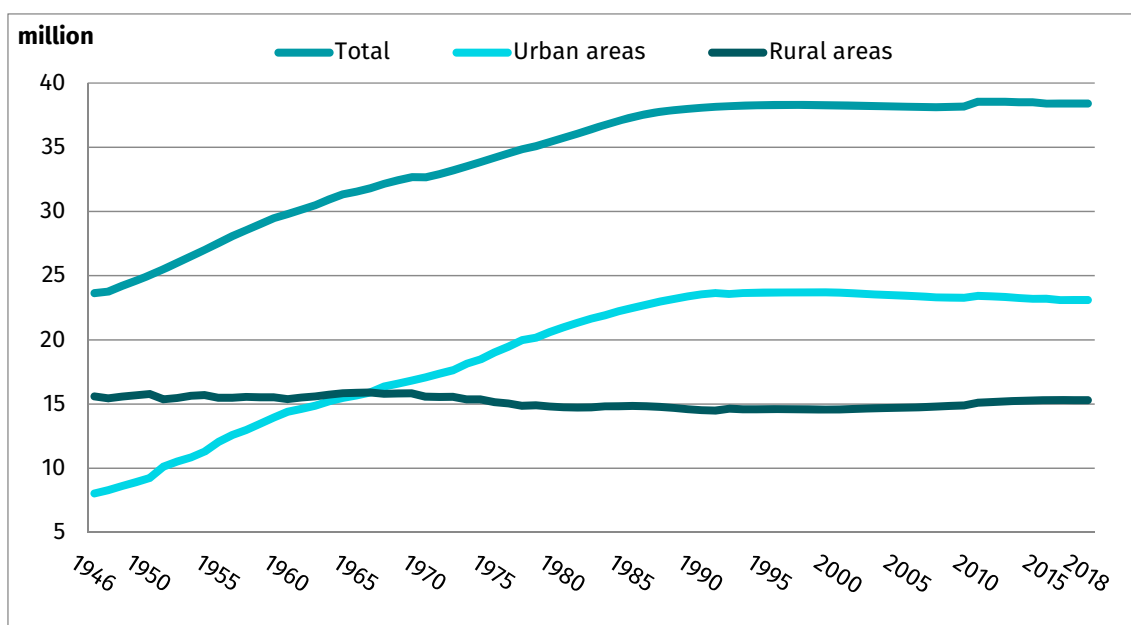
- **about 414 thous. persons have died.** In relation to the 2017 number of deaths increase by more than 11 thous. The number of deaths increases for the second year, and the highest intensity is recorded – each time – in the first quarter. Death rate also increased – by 0.3 prom. p. and amounted to 10.8‰. The intensity of deaths is higher in urban areas, there was also a greater increase compared to the previous year – by 0.4 prom. p. to the level of 11.1‰, in the rural areas by 0.2 prom. p. up to 10.4‰;
- consequently – the **natural increase** (the difference between the number of live births and the number of deaths) was negative and amounted to -26 thous. (in 2017 less than -1 thous). The rate was at the level of -0.7‰ compared to -0,02‰ in 2017. It means that in 2018, as a result of natural movement, 7 person for every 10 thous. have disappeared from the country. In the urban areas the natural decrease has taken place (except in the years 2008-2011), which in 2018 amounted to -26.6 thous., in rural areas the natural increase is still positive, but getting smaller – in the past year the number of births exceeded the number of deaths by less than 0.6 thous only;
- the positive phenomenon is still low **infant mortality**. About 1.5 thous. children below 1 year of age have died. The rate expressing the number of infant deaths per 1000 live births was slightly lower than the year before (by 0.2 prom. p.) and amounted to 3.8‰ (in urban areas – 3.6‰, in rural – 4.2‰);
- **more than 192 thous. of marriages were contracted** – like in 2017. The rate of marriages remained at the same level as last year and amounted to 5.0‰; in urban areas 5.0‰, in rural areas 5.1‰. The intensity of marriages, observed over the years, is slightly higher in the rural areas;
- less than **63 thous. married couples divorced**, i.e. by almost 2 thous. less than in 2017, and in the case of another 1.3 thous. marriages were given separation (about 0.3 thous. less than a year earlier). The divorce rate amounted to 1.6‰. The number of divorces in urban areas is almost three times higher than in rural areas, and the ratio is almost doubled – in 2018. In urban areas divorced over 45 thous. marriage couples, and the rate was 2.0‰. In turn, the number of separations in urban areas it is more than twice as high as among rural residents;– **internal migration** – almost 450 thous. persons changed their place of permanent stay by moving to another gminas – about 50 thous. more than in 2017. For several years, rural areas have been gaining inhabitants as a result of internal migrations – in 2018, the positive net internal migration for the rural areas amounted to over 28 thous.;
- **international migration** are the second element influencing on the total number of the Polish population. The data coming from the PESEL register indicate that the net international migration for permanent residence in 2018 amounted +3.6 thous. persons, with means that, the number of emigration was lower than number of immigration. Over 15 thous. persons with previous permanent residence abroad made registration for permanent residence in Poland, and less than 12 thous. notified the departure for permanent residence abroad. It is still difficult to assess whether, in fact, the net migration for permanent residence has changed from negative (occurring continuously in 1960-2014) to positive value, or rather it is the result of lack of complete data on emigration for permanent residence registered by registry units of gminas, and as a consequence the PESEL register⁶.

⁶ One of the reasons may be the fact of introducing changes in the registration forms in 2015. For example, in place of the current common template concerning both the registration at another address in the country and abroad, two were introduced – a separate one for the country and the second – for permanent migration abroad. This could

The size and structure of population

As mentioned earlier, in 2018, as a result of vital events and migration, **the population decreased by 22 thous. persons.** and the rate of decrease amounted to 0.06% (6 person less per each 10 thous. citizens). However, this **decrease concerned the urban areas only** – as a result of a positive natural increase and the net migration (especially internal migration), the number of inhabitants living in rural areas increased by almost 20 thous. up to 15344 thous. In urban areas, the number of inhabitants has decreased by 42 thous. to 23067 thous.⁷ In 2018, the growth rate in the rural areas was 0.13%, and the loss in urban areas was -0.18%.

Chart 2. Urban and rural population in 1946-2018

It should be emphasized that the direction of changes in the number of population in rural and urban areas is unchanged, i.e. from the end of the 1990s, the number of population in the rural areas is increasing and decreasing in urban areas – especially in gminas concentrated around large cities (Chart 2, Table 1). Changes in 2018 in the number and territorial distribution of population did not affect also on the **population density**, 123 persons still live on 1 km²; in urban areas around 1047 (7 less than in the previous year), and in rural areas 53.

have caused people leaving permanently abroad at deregistration to complete an incorrect form and this fact could not be included in the statistics as emigration.

In addition, in recent years, there were some announcements (including a large media campaign) about the abolition of the registration obligation. This fact and the lack of an address in the ID cards could give the impression that the necessity to notify gminas about a change of place of residence does not exist anymore. According to the act on the registration of population, there is still an obligation of registration (in case of arrival from abroad or change of place of residence in the country – for permanent and temporary stay) and deregistration (in case of departure for permanent stay abroad, as well as for temporary stay).

⁷ In 2018 increase in the rural population (as a results of vital events and migration) amounted to more than 30 thous. persons, but as a result of administrative changes (new cities were created) part of this increase was moved to the urban population. On the other hand, decrease in urban population amounted to -53 thous., but due to administrative changes, it was reduced to -42 thous.

Table 1. Population^a in selected years

Specification	Population in thousands (as of 31, December)					Annual population growth (decrease) rate in %				
	1990	2000	2010	2017	2018	1990	2000	2010	2017	2018
Total	38073.0	38254.0	38529.9	38433.6	38411.1	0.22	-0.02	0.08	0.00	-0.06
Urban areas	23546.0	23670.3	23429.1	23109.3	23067.2	0.69	-0.13	-0.06	-0.09	-0.18
Rural areas	14527.0	1483.7	15100.8	15327.3	15343.9	-0.53	0.14	0.31	0.14	0.13

a The data was compiled taking into account the results of censuses:
for 1990 and 2000 – NSP 2002, from 2010 – NSP 2011

Territorial differentiation

In 2018 the **number of population increased in 4 voivodships** (Table 2). The biggest increase took place in Pomorskie (the growth rate was 0.40%) and Mazowieckie (0.35%) voivodships, then in Małopolskie (0.27%) and Wielkopolskie voivodships (0.14%). The increase in the number of population in Pomorskie voivodship concerned mainly rural areas (by 1.01%), while in Wielkopolskie voivodship the number of urban inhabitants decreased.

Table 2. Population by voivodships in selected years

Voivodships	Population in thousands as of 31, December				Annual population growth (decrease) rate in %			
	2000	2010	2017	2018	2000	2010	2017	2018
Poland	38254.0	38529.9	38433.6	38411.1	-0.02	0.08	0.00	-0.06
Dolnośląskie	2912.2	2917.2	2902.5	2901.2	-0.17	0.04	-0.04	-0.05
Kujawsko-pomorskie	2067.8	2098.7	2082.9	2077.8	-0.05	0.02	-0.05	-0.25
Lubelskie	2206.2	2178.6	2126.3	2117.6	-0.13	-0.24	-0.33	-0.41
Lubuskie	1008.5	1023.2	1016.8	1014.5	0.05	0.10	-0.05	-0.22
Łódzkie	2627.8	2542.4	2476.3	2466.3	-0.36	-0.29	-0.36	-0.40
Małopolskie	3222.4	3336.7	3391.4	3400.6	0.35	0.36	0.27	0.27
Mazowieckie	5115.0	5267.1	5384.6	5403.4	0.05	0.40	0.35	0.35
Opolskie	1070.6	1017.2	990.1	986.5	-0.34	-0.25	-0.30	-0.36
Podkarpackie	2101.4	2127.9	2129.1	2129.0	0.12	0.08	0.07	-0.01
Podlaskie	1210.7	1203.4	1184.5	1181.5	-0.13	-0.12	-0.18	-0.25
Pomorskie	2172.3	2275.5	2324.3	2333.5	0.28	0.45	0.37	0.40
Śląskie	4768.7	4634.9	4548.2	4533.6	-0.37	-0.10	-0.24	-0.32
Świętokrzyskie	1302.7	1282.5	1247.7	1241.5	0.01	-0.32	-0.41	-0.50
Warmińsko-mazurskie	1427.5	1453.8	1433.9	1429.0	0.19	0.01	-0.17	-0.35
Wielkopolskie	3345.3	3446.7	3489.2	3494.0	0.17	0.32	0.22	0.14
Zachodniopomorskie	1697.9	1723.7	1705.5	1701.0	0.06	-0.01	-0.15	-0.26

All these voivodships have positive both natural growth and net migration. In the case of Mazowieckie voivodship population growth is primarily a result of the high net migration, in Wielkopolskie the natural

growth plays major role, and in Pomorskie and Małopolskie – both factors are high. Population growth in these voivodships has been observed since the beginning of this century.

The highest natural increase has been observed for years in the Pomorskie voivodship – in 2018 amounted to 1.8‰, the next was the Małopolskie voivodship (1.6‰) – these voivodships are characterized by one of the highest fertility and at the same time relatively for live mortality. In turn, the Mazowieckie voivodship over the years has been recording the highest rate of permanent internal and foreign migration (with the intensity of 3.1‰ in 2018) and one of the highest – intensity of births.

Until 2017, a positive annual growth also occurred in the Podkarpackie voivodship, currently there is observed a slight loss (-0.01%).

Thus, the number of inhabitants is already reduced in 12 voivodships. For over a dozen years this applies to voivodships: Łódzkie, Opolskie, Lubelskie, Śląskie and Podlaskie; and since 2010 also in Świętokrzyskie and Zachodniopomorskie, and presently – Podkarpackie. For the last few years, the largest population decline has taken place in the Świętokrzyskie voivodship – in 2018 it was -0.5 %. There is highest – after Łódzkie voivodship – natural decline ratio of -3.1‰ and one of the highest negative ratio of net internal migration for permanent residence (-2.0‰).

Sex

In the total population⁸ of Poland at the end of 2018 established at about 38 411 thous. women are nearly counted **as 52%; there were 107 female per 100 male** (111 in urban areas and 101 in rural areas) – these values have not changed for several years. Feminization ratio is differentiated by age; in 2018 among the population up to the age of 49 there is a numerical predominance of men – because it is born more boys than girls – per 100 male in this age group it accounted for less than 97 women. Then, because of the over-mortality of men, this relation is changed – in the age group 50 and more, the feminisation ratio is currently almost 126, while in the oldest age (75 years and more) – for every 100 men it accounted on average of 196 women. As mentioned this is the result of a longer life expectancy of women, however over the years these parameters have been changing, the age of occurrence of the excess of men is shifting, e.g. in 2000 the border was 42 years old; and the parameters are decreasing – in 2000, the feminisation ratio for the age of 75 and more was 213.

Among the inhabitants in rural areas, the female predominance is only starting from the age of 64, in urban areas from the age of 41 – which in turn is the result of the emigration of women from villages to cities.

Age

In 2018 the statistical inhabitant of Poland was almost **41 years old (median age)**. For men this parameter was more than 39 years old, while women are older (due to longer life expectancy) and have – on average – just over 43 years. The rural population with the median age of 39 years old is younger than the urban population – by 3 years more i.e. 42 years old. As a result of increasing life expectancy, as well as changes in the age structure of the population, the median age grows from year to year – since 2000 has increased by more than 5 years, and since the early 90s of the last century by more than 8 years.

⁸ The presented balance of size and structure of population takes into account Polish population, who temporarily emigrated abroad. At the same time immigrants which temporarily stay in Poland – regardless of duration of their stay and the formal and legal status of their residence – were not included into Polish residents (see methodological notes, p. 3).

The changes in demographic processes, and more importantly, the deep births depression ongoing since the 1990s, have resulted in changes to the number and structure of population by age (see Table 3), i.e. a decrease in the number and proportion of children (0-14 years) – observed until 2015 and an uninterrupted increase in the group of older people (65 years and more).

Table 3. Population by selected age group in selected years^a

Age groups	Years					Years				
	1990	2000	2010	2017	2018	1990	2000	2010	2017	2018
	in thousands					in percentage				
Total population	38073	38254	38530	38434	38411	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Biological age groups										
0-14	9495	7294	5856	5824	5865	24.9	19.1	15.2	15.2	15.3
15-64	24705	26234	27484	26089	25814	64.9	68.5	71.3	67.9	67.2
65 and more	3873	4726	5190	6520	6732	10.2	12.4	13.5	17.0	17.5
Economic age groups										
pre-working	11286	9333	7243	6921	6936	29.6	24.4	18.8	18.0	18.1
working	21898	23261	24831	23518	23270	57.5	60.8	64.4	61.2	60.6
mobile	15447	15218	15424	14860	14676	40.6	39.8	40.0	38.7	38.2
non-mobile	6452	8043	9407	8658	8594	16.9	21.0	24.4	22.5	22.4
post-working	4889	5660	6456	7995	8206	12.9	14.8	16.8	20.8	21.4

a As of 31.12. each year. The data was compiled taking into account the results of censuses: for 1990 and 2000 – NSP 2002, from 2010 – NSP 2011.

In 2018, the **number of children under the age of 15** was almost 5.9 mln, i.e. by 41 thous. more than a year earlier. The number of children has increased because for the third year in a row the number of births exceeds the number of 14-year-olds leaving the group of children. The share of the 0-14 age group in the Polish population slightly increased and amounted to 15.3%. The lowest share – 15% – took place in 2015-2016; in 1990 children accounted for 25% of total population, and in 2000 – almost 20%).

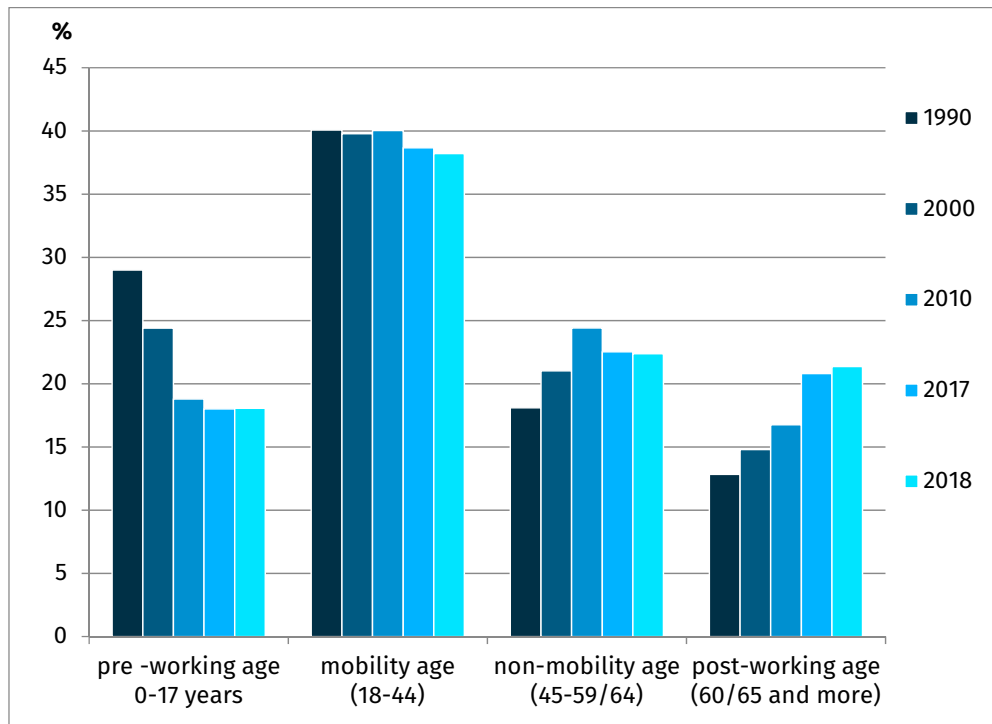
On the other hand, **the group of population aged 65 and more** is constantly growing – in 2018 it increased by 212 thous. to the size of more than 6.7 mln. The share of the population of this age group in the general population is defined by old age indicator and in 2018 it was 17.5% (in 1990, older people accounted for 1/10 of the population). Observed from year to year increase is due to the fact that more and more people born in the 1950s were moved to the elderly population. For this reason, the number and the percentage of adult population (15-64 years) has been decreasing in the past few years.

Similar changes take place in case of **economic age groups** (Table 3, Chart 3). The number of **pre-working age population (0-17 years)** was gradually decreasing until 2016 – in 2017 it increased by 25 thous. and in 2018 for another 15 thous. – to a little over 6.9 mln, but still it is more than 4 mln less than in 1990 and 2.4 mln less than in 2000. The share of this group in the total population amounts to 18.1% (compared to more than 24% in 2000 and 29% in 1990). It is a clearly visible difference between urban and rural areas – reaching almost 3 percentage points. Among the rural population this share amounts to 19.6%, while in urban population it is 17%.

Significant differences also occur between voivodships; younger, i.e. with higher share of children and adolescents in the total population are Pomorskie and Wielkopolskie (above 19%), while the smallest share characterizes Opolskie voivodship – below 16%.

In the period of 2000-2009, there were observed significant changes among the **population in the working age**, resulting from entering the age by the persons born in the period of the demographic boom from the first half of the 1980s. The population and its share in the total population grew rapidly. Since 2010, the percentage of the group of persons in the working age has been decreasing and in 2018 it amounted to 60.6%, i.e. 23.3 mln persons, by 248 thous. less than a year before. It results from the process of persons born in the 1950s (in the years of a compensatory baby-boom) moving to the group of post-working age and decreasing population of persons aged 18, strengthening the working age. Since 2010, the number of working-age population decreased by more than 1.5 mln.

Chart 3. Population by economic age groups in selected years

Decrease is observed in both – the number and the percentage of population in non-mobile working age, which in 2018 amounted 22.4% and the number and share of population in the mobile working age, which – in the years 1990-2014 fluctuated around 40% – at the end of 2018 it amounted to 38.2%.

The regions of Poland are not significantly different in terms of the percentage of potential labour resources in regions population – the difference is less than 3 percentage points. The largest share of potential labour resources characterizes Opolskie, Podkarpackie and Warmińsko-mazurskie voivodships (in 2018 about 62% of population was at working age) as well as large cities and agglomerations, while the smallest Łódzkie and Mazowieckie voivodships (less than 60%).

Whereas, the ageing process of the Polish population shows an acceleration. It is shown by change tendencies concerning the share of **population at post-working age** (women – 60 years and more, men – 65 years and more). In the period of 2000-2018, the number of this subpopulation increased by more than 2.5 mln up to 8.2 mln, and the share increased during this period from less than 15% to over 21%. In the case of this population age group, the difference in the share the overall urban and rural populations amounts to almost 5 percentage points – in 2018 in urban areas the share increased to more than 23%,

while at rural areas to more than 18%. Regional differentiation is significantly smaller – in 2018, the oldest was łódzkie voivodship with almost 24% of the share of persons at post-working age, while the smallest share – around 19.8% – was recorded in Warmińsko-mazurskie and Podkarpackie voivodships.

An increase in the number of persons at post-working age is significantly influenced by the population of **the elderly persons (aged 80 and more)**. In 2000, the group of the oldest persons comprised of 774 thous. (2% of total population), while in 2018, almost 1.7 mln, and represent 4.3% of the Polish population in total – more than double increase is the result of extension in life expectancy. There are definitely more older people living in urban areas; in 2018, the oldest persons accounted for 4.6% of inhabitants of urban and 4% of rural areas. Also in this case, there is a significant territorial differentiation – the highest share of seniors was observed in Podlaskie and Świętokrzyskie voivodships – about 5% in 2018, and also łódzkie and Opolskie voivodships (4,8%), while the lowest share is recorded in Wielkopolskie voivodship – 3.7% last year and Lubuskie and Warmińsko-mazurskie (3.8%).

The group of people of old age is primarily diversified by sex – among men, seniors constitute less than 3% of the population, and among women almost 6%. The group itself is definitely dominated by women, whose share is almost 70% of people in the old age (similarly in urban and rural areas).

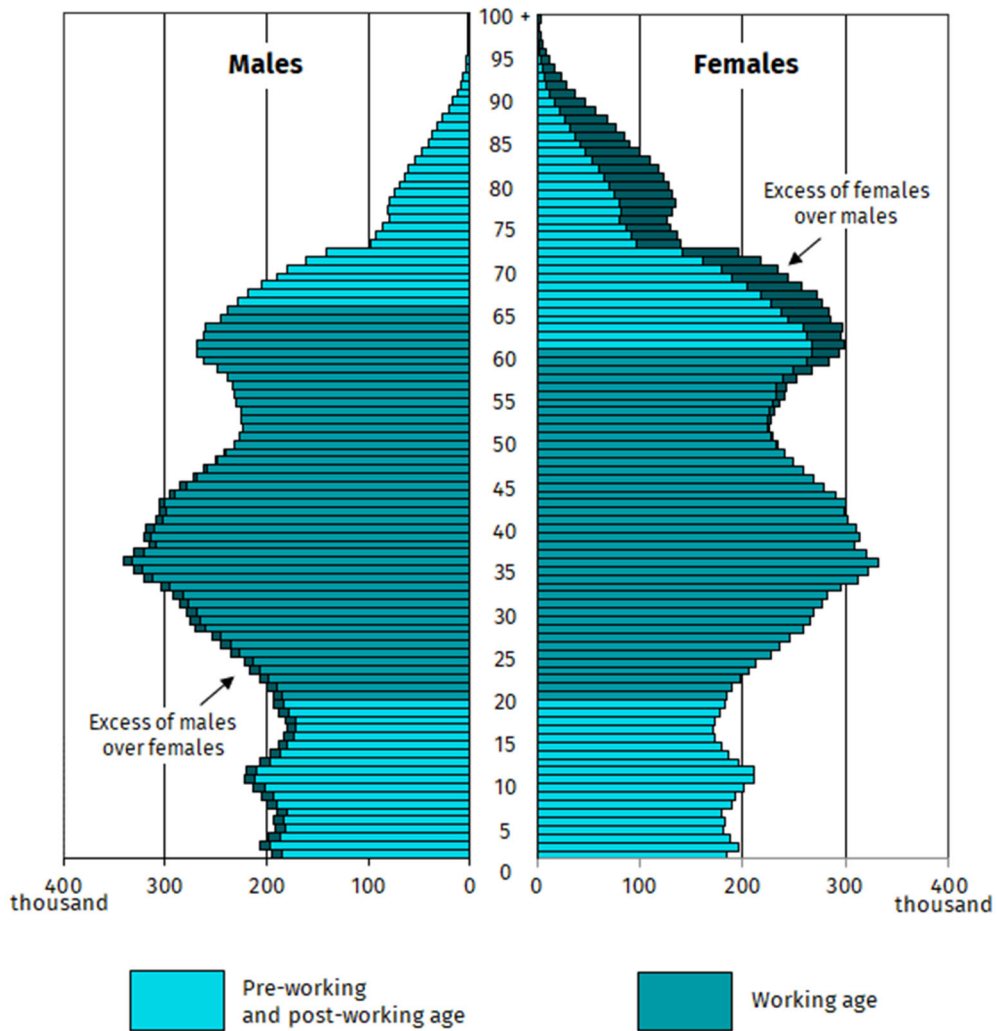
The measure defining the relation between specific economic age groups is the **dependency ratio**, describing the number of persons in non-working age for 100 persons in working age (Table 4). The dependency ratio has been increasing for several years – in 2018 it amounted to 65 against 55 in 2010. However, more important than the value of the total ratio are **the proportions of the partial ratios** (separately studied relations of the number of persons in pre-working age to the working age and the number of persons in the post-working age to working age). Analysis of partial ratios indicates unfavorable changes in both groups.

Table 4. Demographic dependency ratio in selected years
(population at non-working age per 100 persons in working age)

Specification	1990	1995	2000	2010	2017	2018
Total	74	68	64	55	63	65
Pre-working age (0-17 lat)	52	45	40	29	29	30
Post-working age (60/65 lat+)	22	23	24	26	34	35

The ratio for persons in pre-working age has not changed for several years, while it has increased for post-working age. In 2018 there were 30 persons in pre-working age and as much as 35 persons in post-working age for every 100 persons in working age. It means that the share of potential future labour resources is lower than the share of those, who, in theory, has already left the labour market. The reversed proportions has been observed for five years, yet in 2010 the partial ratios were at the level of 29 and 26 – they were almost equal, but in the previous years the relations were definitely better: in 2000 they were 40 to 24, respectively, and at the beginning of the 1990s 52 to 22.

Chart 4. The population age pyramid (as of December, 31 2018)

Detailed result tables are available in the form of Excel files (see Contents).

Uwagi metodologiczne

1. Dane dotyczące 2018 r. przedstawiono zgodnie z zasadniczym trójstopniowym podziałem terytorialnym państwa (Dz. U. z 1998 r. Nr 96 poz. 603 oraz Nr 103, poz. 652), którego jednostkami są:
 - gminy (2478 jednostek): miejskie – 302, wiejskie – 1548 i miejsko-wiejskie – 628;
 - powiaty (380 jednostek): ziemskie – 314 oraz 66 miast na prawach powiatu (tzw. powiaty grodzkie);
 - województwa – 16 jednostek.

(patrz Tabl. 13. „Zestawienie jednostek administracyjnych i terytorialnych”).

Wszystkie informacje, w tym dla Polski ogółem, przedstawiono w przekroju dla obszarów miejskich i wiejskich.

2. Dodatkowo, dane przedstawiono dla jednostek wyodrębnionych dla celów statystycznych (Rozporządzenie (WE) Nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 V 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS);

Zgodnie z nomenklaturą jednostek statystycznych **NUTS 2016** – obowiązującą z dniem 01.01.2018 r. (Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r.) wyodrębniono następujące poziomy regionalne:

- Makroregiony (NUTS1) – 7 jednostek powstałych przez połączenie regionów w następujący sposób:
 - makroregion południowy – regiony: małopolskie i śląskie;
 - makroregion północno-zachodni – regiony: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie;
 - makroregion południowo-zachodni – regiony: dolnośląskie i opolskie;
 - makroregion północny – regiony: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie;
 - makroregion północny – regiony: łódzkie i świętokrzyskie;
 - makroregion wschodni – regiony: lubelskie, podkarpackie i podlaskie;
 - makroregion województwo mazowieckie – regiony: warszawski stołeczny i mazowiecki regionalny.
- Regiony (NUTS2) – 17 jednostek. Regionami są województwa, z wyjątkiem woj. mazowieckiego, które zostało podzielone na dwa regiony: warszawski stołeczny i mazowiecki regionalny.
- Podregiony (NUTS3) – 73 jednostki. Podregiony powstały poprzez agregację powiatów w ramach każdego regionu.

3. Dane o liczbie ludności i strukturze zostały opracowane **metodą bilansową**, wg następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)

- + urodzenia żywe
- zgony
- + zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)
- wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału terytorialnego i za granicę)
- + zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału terytorialnego)
- wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału terytorialnego)
- +(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych
- = Stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).

Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., a dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

4. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność **w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. 0-17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
5. **Mediana wieku** (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.
6. **Ruch naturalny** uwzględnia fakty zawierania związków małżeńskich, rozwodzenia się, urodzeń i zgonów powodujące zmiany w stanie liczebnym i strukturze ludności według płci, wieku i stanu cywilnego.
7. **Niemowlęta** są to dzieci w wieku poniżej 1 roku życia.
8. **Przyrost naturalny** ludności jest to różnica między liczbą urodzeń żywych i liczbą zgonów.
9. **Migracje ludności** to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w połączeniu z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).
10. **Saldo migracji** jest to różnica między napływem i odpływem ludności w danej jednostce administracyjnej (terytorialnej).
11. Podstawą wyliczania wszystkich **współczynników demograficznych oraz dotyczących migracji ludności** (na 1000 ludności) jest średnia liczba ludności zamieszkująca dany obszar (województwo, powiat, gminę, tereny miejskie/wiejskie) lub stan ludności z połowy danego okresu; w przypadku danych rocznych jest to liczba ludności według stanu w dniu 30 czerwca; dla półrocznych (I półrocze) – w dniu 31 marca.
Współczynnik zgonów niemowląt jest liczony w odniesieniu do liczby urodzeń żywych z tego samego okresu.

Szczegółowe informacje metodologiczne są dostępne w Zeszytach metodologicznych:

- *Ruch naturalny. Bilanse ludności*

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>

- *Migracje ludności*

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosci,15,1.html>

Methodological notes

1. The data on 2018 are presented in accordance with the main three-tier territorial division of the country (Journal of Laws, 1998 no. 96 item 603 and no. 103 item 652) consisting of the following units:

- gminas (2478 units): urban gminas – 302 units, rural gminas – 1548 and urban-rural gminas – 628 units,
- powiats (380 units): land counties – 314 units and 66 towns with powiat rights, i.e. urban powiats,
- voivodships – 16 units.

(see Table 13: “List of administrative and territorial units”).

All information, including for Poland in total, are presented in the division for urban and rural areas.

2. Moreover, presented data include units selected for statistical purposes (Regulation (EC) No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 V 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics NUTS).

According to Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes **NUTS 2016** – valid from January 1, 2018 (Commission Regulation (EU) No 2016/2066 from November 21, 2016) the following regional levels have been distinguished:

- Macroregions (NUTS1) – 7 units created by joining regions:
 - the South macroregion (makroregion południowy) – regions: Małopolskie and Śląskie,
 - the North-western macroregion (makroregion północno-zachodni) – regions: Lubuskie, Wielkopolskie and Zachodniopomorskie,
 - the South-western macroregion (makroregion południowo-zachodni) – regions: Dolnośląskie and Opolskie,
 - the Northern macroregion (makroregion północny) – regions: Kujawsko-pomorskie, Pomorskie and Warmińsko-mazurskie,
 - the Central macroregion (makroregion centralny) – regions: Łódzkie and Świętokrzyskie,
 - the Eastern macroregion (makroregion wschodni) – regions: Lubelskie, Podkarpackie and Podlaskie,
 - the Mazowieckie Voivodship macroregion (makroregion województwo mazowieckie) – regions: Warszawski Stołeczny and Mazowiecki Regionalny.
- Regions (NUTS2) – 17 units. Regions are voivodships, with the exceptions of the Mazowieckie voivodship, which has been divided into two regions: Warszawski Stołeczny and Mazowiecki Regionalny.
- Subregions (NUTS3) – 73 units. Subregions are created by aggregation of powiats within each region.

3. Data on size of population have been prepared using the **balance method**⁹, according to the following pattern:

Size of population at the beginning of the period (year, quarter)

- + life births
- deaths
- + registrations for permanent residence (moving from other units of territorial division and from abroad)

⁹ Detailed methodological information is available in the Demographic Yearbook in the notes to the section "State and population structure".

- deregistration from permanent residence (in connection with moving to other units of territorial division and abroad)
- + registration for temporary stay above 3 months (moving from other units of territorial division)
- deregistration from temporary stay above 3 months (in connection with moving to other units of territorial division)
- +(-) changes in population caused by administrative changes
 - = Size of population at the end of the period (year, quarter).

The data on the number and structure of population presented in this publication have been developed according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include persons who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but included permanent residents of Poland temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). Since 2010 the basis of the balance are the results of the Population and Housing Census held on March 31, 2011, and component data (births, deaths and migration) comes from the reports of civil status offices, local registration offices of individual gminas and PESEL register.

4. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., 0-17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
5. **Median age** of population is a parameter determining the exact age, which half of population already exceeded and second half – did not reach yet.
6. **Vital statistics**¹⁰ contains marriages, divorces, births and deaths resulting in changes in the size and structure of population by sex, age and marital status
7. **Infants** are children below 1 year.
8. **Natural increase** of population is the difference between the numbers of live births and deaths.
9. **Population migration**¹¹ are movements of population connected with changing the place of residence (permanent residence or temporary stay) involving crossing the border of administrative unit of territorial division of Poland (internal migration) or the national border (international migration).
10. **Net migration** (the balance of migration) is the difference between the numbers of inflow and outflow of population in a given administrative unit (territorial area).
11. The base for a calculation of the all **demographic and the migration of the population rates** (per 1000 population) is average number of persons actually residing in a given area (voivodship, powiat, gmina, urban/rural areas) or the size of the population from the middle of a given period; for annual data it is the population as of 30 June; for the first half of the year – as of 31 March.
The infant death rate is calculated in relation to live births in the same period.

¹⁰ Detailed methodological information is available in the Demographic Yearbook in the notes to the section "Vital statistics of population".

¹¹ Detailed methodological information is available in the Demographic Yearbook in the notes to the section "Migration of population".